

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, plața mare nr. 30
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se returnează. **INSERATE:** se pricec Administrațiunea Brașov și la următoarele **BIROURI de ANUNȚURI:** în Viena la M. Dukas Nachf., Heinrich Schalek, Rudolf Mosse. — În Budapesta la Ekstein Bernát, Iulius Leopold. Blockner I. Prețul inserțiilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. **RECLAME** pe pag. 8-a

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXIII.

Telefon Nr. 226.

ZIARUL APARE ÎN
fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 C. pe 6 luni 12 C. pe trei luni 6 C. Nrii de Duminică: 4 C. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10. Nrii de Duminică 8 fr. 1 an.
Se prenumără la toate oficiile postale din lăuntru și dinafară și la domniile colectori. — Abonamente pentru **BRAȘOV: ADMINISTRAȚIUNEA în PIATA-MARE** târgul inului Nr. 30. etagiul I. pe an 20 C. pe șase luni — 10 Cor pe trei l. 5 Cor. —

Nr. 40.

Brașov. Duminică 21 Februarie (6 Martie)

1910.

Noi și partidele maghiare.

— Doi articoli. —

II.

Zilele aceste mai multe ziare din Budapesta ocupându-se cu raportul dintre naționalități și cabinetul Khuen, ajung la o concluzie curioasă, care, după cum reiese acum ulterior, pornește dela — Tisza.

Așa d. e. „Egyetértés“ dela 3 Martie c. e. de credință, că guvernul va ajunge la înțelegere cu partidul naționalităților și acesta, după împlinirea gravaminelor va satisface dorinței guvernului de-a abdice să mai existe ca partid deosebit și se va contopi cu partidul național al muncii.

Acesta e și punctul de vedere al contelui Tisza István, care numai pe o astfel de bază loială e aplicat a sprijini nizuințele naționalităților.

Așa scriu ziarele. Și în adevăr la câte-va zile după apariția acestei păreri, Tisza a ținut un discurs la Orade — din care dăm partea, ce ne interesează, la alt loc al ziarului nostru — și a emis aceeași părere, zicând între altele, că existența unui partid român, fie chiar moderat, nu are rost, cât timp stă pe baze naționale. *Naționalitățile trebuie să se contopească cu partidele maghiare, fără deosebire de partid.*

Am reținut aceste păreri ale lui Tisza, căci ele ne arată în ce direcție voiește el să împingă lucrurile și e bine să ni le marcăm, căci în ele să cuprindă și o învățatură prețioasă.

De când a fost numit prim-ministru Khuen, ziarele maghiare s'au ocupat des cu naționalitățile, în deosebi cu alianța, ce partidul nostru o va încheia cu unul sau altul din partidele maghiare. Aceasta a fost tema de predilecție a gazetărilor unguri, fă-

când în legătură cu ea diferite combinații.

S'a scris mai întâiu, că partidul nostru va face în vederea alegerilor, o alianță sau un cartel cu partidul Iusth. Aceasta din motiv, că ambele partide au în programul lor sufragiul universal.

În curând apoi s'a anunțat prin ziare, că nu cu Iusth, ci cu partidul lui Khuen face alianță partidul naționalităților. Fruntașii noștri i-ar fi pus condiții lui Khuen și dacă el se va legătui, că le împlinește, atunci Românii au să meargă la alegeri mână în mână cu guvernul și să se sprijinească reciproc.

Această știre, în diferite variații, să ține cu îndărătnicie până azi și zilele aceste unele ziare din România, între cari „Adevărul“ au completat-o, publicând și condițiile, pe cari afirmative le-au fixat Românii și că înțelegerea s'a făcut cu guvernul, cel mult mai e încă vorba de fixarea numărului mandatelor, ce s'ar rezerva Românilor.

Credem, că e de prisos a spune, că toate știrile de felul acesta sunt dacă nu pure scornituri, apoi cel puțin exagerații la extrem, făcute cu scopuri de reclame. Ele s'au făcut pe baza unor fapte petrecute și cari sunt cunoscute publicului.

Dirigența partidului nostru și deputații au declarat dela început, că vor sprijini pe acel partid, care are intenție serioasă a introduce sufragiul universal, egal și secret. Îl vor sprijini, bine înțeles, în nizuința aceasta de democratizare.

De aci s-a născut legenda despre alianța partidului naționalist cu cel al lui Iusth. Dar legenda putea vesti o alianță în acest punct și cu partidul creștin-social sau cu socialiștii, căci și aceștia stăruie pentru votul

universal și încă pe baze mai largi, ca Iusthiștii. De aici să vede, că știrea despre alianță sau cartel, nu-și are originea dela noi, ci probabil din tabăra lui Iusth.

Cam tot așa stă treaba și cu știrea despre alianța cu guvernul, deși între cele două presupuse alianțe — cu Iusth sau cu Khuen — este o anumită diferență. O alianță, bunăoară cu independenții, s-ar face în vederea unor rezultate în un viitor mai îndepărtat și promisiunile pentru noi ar fi problematice, dat fiind că coaliția, în care independenții au avut majoritate, nu și-a ținut cuvântul scris nici față de Majestatea Sa.

O alianță cu guvernul ar fi poate cu rezultate mai pozitive, dat fiind, că el, guvernul e în stare a împlini în curând cele promise. Ar fi deci o alianță oportunis'ă.

Noi însă știm, că prezidentul clubului naționalist, Dr. Teodor Mihali a condiționat exprimarea încrederii în dietă față de guvern dela atitudinea acestuia în chestia votului universal. A avut și o întrevvedere d-l Mihali cu Khuen, dar la dorința acestuia n'a urmă. Să știe apoi, că Khuen s'a mirat de cele auzite dela d-l Mihali despre unele măsuri ale guvernului coaliționist față de noi și a promis cassarea lor.

Aceasta este negreșit o apropiere, care ar putea duce — nu la alianță, ci la o *cooperare la alegeri*, dacă guvernul are lipsă și cere ajutorul nostru și dacă ne-ar face, nu favoruri, nu hatăruri, ci ne-ar împlini unele pretenții juste, pe cari orice guvern cinstit ar avea datorința a le îndeplini.

Atât, dar poate nici atât! Lucrurile trebuie foarte bine cumpănite. O alianță mai strânsă, mai intimă noi nu putem și nu e permis să încheiem

cu nici un partid maghiar în împrejurările actuale. Am ajunge în curând la soartea, ce ne-o dorește Tisza, ne-am amalgamiza cu respectivul partid sau în cazul cel mai bun, am ajunge o codiță neputincioasă, ridicolă al aceluia.

Titu Maiorescu și „România Jună“

(Skrbătorirea septuagenarului la Viena.)

— Corespondență particulară. —

— 2 Martie n. 1910.

Rare și înălțătoare serbări au avut loc zilele aceste în sânul coloniei și a studenției universitare române din Viena. Un mănunchiu de oameni, un strop de apă în marea străinilor din capitala Habsburgilor, membrii răzleți și depărtați de trunchiu, dar conștii ai unui mic popor, care azi pretutindenea își serbează pe unul dintre cei mai vrednici fii, — au fost părtașii unor serbări însuflețitoare, cari încă timp îndelungat vor lăsa urme senine în sufletele tuturor.

Festivitățile în onoarea d-lui prof. Titu Maiorescu, aranjate de societatea academică „România Jună“ se vor prezenta pentru totdeauna drept pagini scrise cu slove de aur în cartea istoricului societății: serbări demne acelora, cari au fost aranjate și în trecut. „România Jună“ a dat dovadă vie și cu ocazia aceasta, că e inspirată de un înalt idealism în urmărirea mărețelor scopuri naționale românești — între cari se pot număra cu drept cuvânt și sărbătoririle puținilor bărbați mari ce îi avem — iar membrii societății au știut să îmbrățișeze cu multă căldură și înflăcărât entuziasm prilejul acesta, care numai cinstele poate face. E imboldul unei adevărate iubiri de neam, manifestarea

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Pepenii.

(Amintiri din copilărie.)

Nunuței.

Arșița cădea fierbinte pe capetele noastre descoperite, căci în Hălmașiu, în grădina mare a grofului, — deschisă în totdeauna pentru jocurile copiilor — care de seama noastră mai purta pălărie?

Pălăria avea și ea rostul ei, Duminică, când ne gătea mama de plimbare și trebuia să ținem pasul liniștit, cuminte, după dojana ochilor cari ne urmăreau într-una.

— Umbrați frumos, copii!

Băieții salutau cuvințioși pe trecători, scoțându-și pălăriile; iar noi, fetele, ne ascundeam fețele rumene și părlițe de soare sub marginile largi ale pălăriilor de paie, uitându-ne cu jind la fetele mai mari, cari aveau umbrele și pudră pe obraz. Grozav am fi vrut să fim și noi mai albe în zilele de sărbătoare!

Dar aci în grădina mare, în toate zilele, cine se mai gândea la d'astea!

După ce ne da drumul dela școală, doar o fugă mai dădeam pe acasă, iute ca vântul, la dulapul cu pâinea, trândind ușile

de pereți, ghiozdanul și pălăria într-un colț, treceam apoi pitulați pe sub ferestre, nu cumva să ne vadă mama să ne bată în geam și să ne întorcă, mai ales pe noi, fetele — încremenite de groză — la împietit ciorapi.

Norocul nostru era că și mamei îi plăcea să citească romane, tot așa de mult cum ne plăceau nouă jocurile din grădina mare. Și când apuca vr-o carte interesantă, uita de cusătură și de ciorapi și ne lăsa, fără de frâu, în dragă voie, până se înnopta.

Ce bine era, în grădina mare!

După ce oboseam de joc și fugă, ne resfram pe sub umbrele copacilor și ascultam cântecul cucului din pădurea apropiată: Câți ani îmi dai, cucule? Îl întrebam noi pe rând.

Dacă ne cânta mulți, era o veselie și aplauze și râsete de râsuna grădina, dacă nu ne cânta, băieții îl îngânau și-l ocărau: cuc mincinos, și nimenea nu mai credea în profetia lui.

În ziua aceia fusese grozav de cald. Băieții s-au dus la Criș să se scalde, iar fetele mai mari nu voiau să se mai joace cu noi, cele mici, fără de băieți. Am rămas doar eu cu Ilea și cu Mili, cele două prietene nedespărțite ale mele, și ne-am așezat ostentiv la umbra unui măr.

Ne era cald și tare sete.

Mili, o fetiță de șapte ani, cuminte,

spunea că ar fi bine să ne ducem acasă, să cerem apă.

Dar Ilea, cu vr-o doi ani mai mare, svăpăiată și întreprinzătoare, porni numai decât să ne caute vișine coapte.

Eu n-aveam nici șase ani împliniți, și o ascultam pe Ilea de frică. Vișinoasă mă apuca de mână și mă târa după ea, dacă nu mă duceam repede, de bună voie, la vr-un joc prea nebun.

Pe Mili o iubiam nespus și o credeam foarte înțeleaptă. Deși era la trup mai micuță, încât eu, puteam s-o port în brațe, și tare mi-era drag s-o port, și eu cunoștea nici literile, pe când eu știam poezii și citeam povești, — tot ea mi-se părea mai cuminte.

Avea broderii frumoase la fustișoarele scrobite, albe ca zăpada și rochițe întotdeauna curate, nemototolite, — lucru supraomenesc pentru mine. Pe unde umbra ea, cum ședea pe iarbă, pe sub căpițele de fân, pe movilele de pietriș de pe lângă șosea, nu înțelegeam? Rochile mele erau întotdeauna pline de pete și mama mă certa, mă schimba de obosia cu mine.

— De ce nu ești tu ca Mili? Uită-te la Mili.

Mă și uitam, cu o admirație nemărginită. Cât era de frumoasă în rochița ei de muselină albă ca fulgul, cu ochișorii ei blânzi, căprui, cu gurița mică, buzele sub-

țiri și profilul gingaș. Din tot sufletul aș fi dorit să pot fi ca ea.

De n-ar fi fost Ilea!

Geniul meu cel rău.

Dar Ilea mă urmăria din școală:

— Tanțo... Tanțo... Unde ne ducem azi?... Am găsit niște cuiburi de mierle, să vii că-ți dau și ție pușori..

Iși vâră capul sbârilit prin ușe, și eu o porniam îndată, chiar dela masă, de cum îi zăream ochii strălucitori de sub carlionți negri ca la o țigănușe vrăjitoare. Adio cumintenie! Dantelutele rochițelor rămăneau în vârful copacilor și pantoflorii în noroi, căci Ilea niciodată nu voia să știe de vreme rea ori bună. Pe arșiță mă ducea la Criș, tocmai la „dabina mare“ unde nu se scaldau niciodată fetițele, ci numai băieții, cari știau să inoate. Ne ascundeam prin tufșuri, când veneau de acasă să ne caute, și după ce se depărtau băieții, intram și noi în apă întâi la mal, pe urmă din ce în ce mai adânc — la înnot, ca băieții.

»Ca băieții era vorba Ilei. Și cine știe la câte nebunii nu m-ar mai fi dus, dacă nu se întâmpla în ziua aceia, istoria cu pepenii, pe care vreau s-o povestesc.

Ilea plecase după vișine și eu am rămas cu Mili în umbra mărilor. Pfiindecă mai aveau două, iar ea trei surori mai mari decât noi, se întâmpla rar să rămănem singure. Am vrut s-o iau în brațe, dar

„ALBINA“

institut de credit și economii în SIBIIU.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „ALBINA“ sunt invitați prin aceasta în virtutea §-lui 20 din statutele societății la

a XXXVII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Sibiu, Sâmbătă, în 26 Martie 1910 st. n., la oarele 10 a. m. în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii“ cu următoarea

Ordine de zi:

1. Bilanțul anului de gestiune pe anul 1909 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului net realizat conform bilanțului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere.
4. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru anul curent.
5. Alegerea a 2 membri în direcțiune cu mandat pe 6 ani.

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiati, în conformitate cu §§-ii 23, 24 și 25 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență, cel mult până Miercuri în 23 Martie a. c. st. n. 6 oare p. m. la casa centralei noastre în Sibiu sau a filialelor din Brașov și Lugos.

Depunerea acțiilor, respective a plenipotențelor spre scopul indicat se poate face și la institutele: „Ardeleana“ în Orăștie; „Bihoreana“ în Oradea-mare; „Bocșana“ în Bocșa-montană; „Furnica“ în Făgăraș; „Lipovana“ în Lipova; „Mureșiana“ în Reghinul-săsesc; „Oraviciiana“ în Oravița; „Patria“ în Blaj; „Sebeșana“ în Sebeșul-săsesc; „Sylvania“ în Șimleu; „Timișana“ în Timișoara; „Victoria“ în Arad și „Casa de păstrare“ în Mercurea și în Săliște, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 19 Martie a. c. st. n.

Sibiu, în 25 Februarie, 1910.

Directiunea.

Bilanț cu 31 Decembrie 1909.

A C T I V A			P A S I V A		
	Cor.	fl.		Cor.	fl.
Casa în număr	168517	02	Capital social: 15000 acțiuni à K 200	3000000	—
Monete	2762	68	Fondul de rezervă al acționarilor	500000	—
Cambii de bancă	14009394	—	Fondul de garanție al scrisurilor fonciare	500000	—
Credite cambiale cu acoperire hipotecară	2731574	75	Fondul special de rezervă	171432	73
Imprumut. hipotec. în scrisuri fonciare	10140274.96	—	Fondul de pensii al funcționarilor	631660	—
Imprumuturi hipotecare în număr	406494.08	04	Depuneri spre fructificare	18135654	74
Credite de cont-curent	3858384	81	Scrisuri fonciare cu 5% în florini în circulațiune	804000	—
Credite personale	1420503	75	Scrisuri fonciare cu 5% în coroane în circulațiune	4100000	—
Avansuri pe efecte publice	52965	50	Scrisuri fonciare cu 4 1/2%	2544000	—
Casa institutului, realități dela gara din Brașov și div. realități de vânzare	529167	91	Scrisuri fonciare esite la sorti în circulațiune	188000	—
Efecte publice	2838215	07	Cambii de bancă reescontate	4267208	48
Acțiuni dela diverse bănci	92000	—	Diverse conturi creditoare	1731213	74
Efectele fondului de garanție al scrisurilor fonciare	522794	50	Dividende neridicate	2326	—
Efectele fond. de pens. al funcționarilor institutului	371113	—	Interese anticipate pro 1910	189882	47
Interese după efecte	30710	25	Interese transitoare de scrisuri fonciare	120330	—
Mobilier, amortizat	—	—	Profit net	405160	94
Capital din emisiunea a IV-a nevărsat	78219	10			
Interese tranzitoare restante și debitori	37772	72			
	37290869	10		37290869	10

Contul Profit și Pierdere.

D E B I T			P A S I V A		
	Cor.	fl.		Cor.	fl.
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	790663.49		dela cambii de bancă	776391.81	
pentru scrisuri fonciare	335868.51		dela credite cambiale cu acop. hipotecară	138353.51	
pentru imprumuturi luate pe efecte	24527.03		dela imprumuturi hipotecare	557419.42	
pentru capital social emisiunea IV-a	6242.96	1157301	dela efecte publice	127877.32	
Spese:			dela credite de cont-curent	168946.14	
Salare	153262.84		dela credite personale	107690.77	
Bani de cvartir	31498.22		dela avansuri pe efecte	4084.21	1890763
Imprim., registre, porto, diverse	19520.64		Chirii	19607	87
Marce de prezență	8530.—	212811	Profit la monete	1150	35
Contribuțiune:					
directă	47179.92				
10% dare la inter. dela depuneri	79066.35	126246			
Profit net	405160	94			
	1901520	90		1901520	90

Sibiu, la 31 Decembrie 1909.

Cosma m. p., director executiv.

Iosif Lissai m. p., contabil-șef.

DIRECȚIUNEA:

Șuluțu m. p.

A. Lebu m. p.

Dr. Beu m. p.

St. Stroia m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului Sibiu, 25 Februarie 1910.

Comitetul de supraveghiere:

Mateiu Voileanu m. p.

Dr. V. Bologa m. p.

Ioan Henteș m. p.

Victor Fincu m. p.

E. Verzar m. p.